

Naša Slova izlazi svaki 1 i 16 an. mjesec, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 40 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 20 nov. Izvan carovine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po naradnoj cijeni. Pisma noka se šalju platjena poštarine. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravnictvo nalaze se *Via Capuano N.º 1909/1.*

Godina II.

U Trstu 1. Decembra 1871.

Broj 23.

Pogled po svietu.

U Trstu 30 Novembra.

Posljednji put smo prekinuli naše pripovijedanje, rekavši, da se barun Kellersperg dogovara s novim državnim kancelarom grofom Andrašom glede načina, kako bi se dalo, poslje odpusta grofa Hohenwarta, najmudrije vladati ovom zapadnom carevine polovinom. Danas, nastavljajući svoje pripovijedanje, javljamo svojim čitateljem, da su ti dogovori bili nabrzo prekinuti, a i barun Kellersperg da se je zahvalio na ministarstvu.

Ljudi, koji hoće, da znaju sve tajne ovoga svieta, tvrde, da je to Kellersperg zato učinio, što je Andraš zahtievao, da se na svaki način zadovolji Poljakom, jer da će se tako laglje ukrotiti ostali nezadovoljni narodi. Ali Kellersperg, nešto što kao Niemac netpi ni Poljakah, nešto što je i sam uvidio nedosljednost takova postupanja, a nešto najposlje što mu se je pričiniilo, kako vele, da se magjarski grof Andraš odviše mieša i u ovostrane nntarnje poslove, odstupi i ode. Zatim se je govorilo, da su nastali dogovori sad s ovim sad s onim, ali se nije pravo znalo ni s kim, ni kako. Kad su i ti glasovi zamuknuli, počelo se sve češće pomicati ime kneza Adolfa Auersperga, brata Karlosa Auersperga, koga ovdje zato spominjemo, što je bio jednoč predsjednik ustavo-viernog ministarstva, a i sad je ljubimac njemačke stranke. Ovi su se glasovi i obistinili, jer je knez Adolf Auersperg zbilja postao ministrom predsjednikom, te sastavio novo ministarstvo ponajviše od poznatih već starih ustavovjeraca. Vele, da je svoj program sastavljao, jer da nije baš najmu-drija glava, sa bivšim ministrom, svojim bratom Karlosom, a medju njim i kancelarom grofom Andrašom da vlada najbolje sporazumljenje. Iz toga nekoji izvode, da će se tu plesati, kako bude Andraš svirao.

I poljski ministar Groholski, koji bijaše ostao u ministarstvu iza Hohenwarta, bio je otpušćen. Sad mu ministarstvo Auerspergovo traži nasljednika, jer kao da se ozbiljno misli Poljakom u nečem popustiti, okoprem se na to pravi ustavieri gorko tuže. A i sami Poljaci kao da se nečemu nadaju, jer su se onomadne njihovi zastupnici u Beču marljivo dogovorali, što bi i kako bi. O dosadanjem pako djelovanju Auerspergova ministarstva možemo to reći, da je razpustilo tako prozrvane nezakonite sabore, medju kojimi jest i Kranjski, a to zato, što se kod novih izborah ustavieri nadaju dobiti većinu, koje nisu dosad imali. Česki sabor nije razpušćen, nego su u onoj kraljevini bili razpisani za u Rajhsrat tako zvani izravni iliti neposredni izbori, i to još prije nego je Auersperg ministrom postao. Za namjestnika u Prag, a ujedno i vojnog zapovjednika u Českoj, poslalo je ministarstvo Kollera, poznatá Čehom generala još iz dobe Giskrine. Sudeć po tom, izkusni ljudi vele, da će u svoj državi nastati strogo vladanje, a to lahko da i pogode, jer ga i ustavovierne njemačke novine ministarstvu neprestano svjetuju.

Nekoje njemačke novine već više vremena pišu o nekakvom dogovaranju narodne hrvatske stranke s ugarskom vladom glede nagodbe. Mi neznamo, koliko ima u tom istine, ali što znamo jest, da narodna stranka neće nikad pristati na nikakvu nagodbu, nego na temelju pariteta i podpune cjelokupnosti trojedne kraljevine. Naprotiva znamo, da su magjaronski hrvatski činovnici imali u Zagrebu nekakve do-

govore takodjer glede odnašajah između Hrvatske i Ugarske, al da nisu umjeli drugo ni reći ni zaključiti, nego kakovi su sada, da su najbolji.

Na 27. tek. mjeseca otvorio je kralj Viktor Emanuel za prvi put talijanski parlamenat u gradu Rimu. Sveti otac papa je tomu prigovorio, te ujedno izjavio, ako nije tom prigodom ostavio Rima, da je tomu jedino kriva njegova starost i njegovo nestalno zdravlje; jer da nebi drugač mogao na svoje oči gledati, kako se bezobzirno gaze njegova vladarska prava. Franceska mu bijaše ponudila, kad bi bio htio otići, grad Pau za prebivališće. U samoj pako Franceskoj sviet sada nemisli na drugo, nego kako i kad će se Niemcem osvietiti; zato se tu i govori mnogo o budućih saveznicih franceskih, pa se spominje Rusija u prvom redu. Jer i Francezi drže, da Rusiji prieti pogibel od Njemačke. Pa kao da se je Rusija nešto i zamislila, najme odkad je postao Andraš austrijskim državnim kancelarom, jer se čuje, da se oruža tu i tamo. Čita se, da Amerikanci ruskoga kneza Aleksija dočekuju svuda s najvećim oduševljenjem.

RIEČ O STELJI.

Stelja je vrlo važna stvar u gospodarstvu, prvo s toga, da se marha drži u čistoći, koja joj je polovica hrane, a drugo, da se dobi više i dobra gnoja, bez kojega nemože da rodi naše polje dobrim i obiljatim plodom.

Našim gospodarom rabi za stelju ponajviše slama, ili listinae (listje, veje). Nu slamu rabe i za krmu, miešajući ju med sieno ili praveć iz nje siečku, kojom hrane imenito konje, pomiešav ju sa žitom. S toga imade kod nas slama većinom uvijek veliku cijenu, obično veću od istoga siena. Nebi to bilo baš zlo za gospodara, kad bi imao toliko slame, da bi je bilo dosta za stelju, za krmu i za prodaju. Nu tomu nije tako. Porabi li se za stelju, nema je gospodar ni za krmu ni za prodaj; potroši li ju za krmu, nema stelje; prodade li ju u muždi, nema ni krme ni stelje. Da si nadomjesti stelju, hajd u šumu, pa postruži i pogrebi sav listinae, što ga imade oko drveća. Odakle onda drvetu hrana i vlaga? Tako se nemilice uništavaju toli važne šume. Uz pomanjkanje dakle slame i što nevalja iz šumah vaditi listinae, valja misliti na to, kako bi se doskočilo pomanjkanju stelje. U kratko nam je reći, da je zemlja vrlo dobra stelja.

Bio sam još djakom, kad sam putujući po Koroškoj došao gospodaru, koj se je bavio prije svega stočarstvom, tvrdeć, da mu ovo najviše daje dohodka. Velikim mi je veseljem tumačio taj vrli, sada jur pokojni stočar umno timarenje (iliti gojenje) stoke, koje imaše prieko 200 glavah u hlicvu, te sam ga samo iz uljudnosti slušao, toga bo onda još nisam pojnio niti znao uvaziti. Tom prilikom pokazao mi je osim ostaloga takodjer veliku vriednost zemlje kao stelje. Zdrobljene zemlje imao je velike kupe pod krovom i na suhom, lahke pieckulje napose, a težke ilovače napose. Tu sulu i na sitno zdrobljenu zemlju sipao je pod marhu, koja je bila čista, da ju je bilo milota gledati. Nastrta pod marhu drobna zemla ima vlastitost, da se od mnogo vriedne mokrache (pišaće vode) uprav ništa neizgubi, jer sva u zemlji ostaje; osim toga ostaje smrdeći niasador ili caparika, moć i sila gnoja, mnogo bolje u zemlji, nego u slami i listincu.

Labku je zemlju imao napose, a tešku opet napose zato, da je mogao onda i gnoj od lahke zemlje oddieliti od gnoja, što je načinjen od ilovače. Tim načinom bilo mu je moguće, da si popravi svoje polje, vozeć ilovasti gnoj na polje odviše pjeskovito, a pjeskoviti gnoj na polje odviše ilovasto.

Zemlju steru dandanas pod marhu vrlo mnogi napredni gospodari sa velikom korišću, s toga se nadamo, da će se toga laskoga načina, dobiti si vrlo dobre stelje, poprimiti naši čitatelji.

(*Pučki Prijatelj.*)

Istarski Sabor.

(Dalje)

Naši će istarski čitatelji znati, da je do godine 1861 bila sva Istra podvržena carini ili daciji, to jest, zatvorena odosvud sa mora i sa kopna svakoj tuđoj robi. Nego one je godine na opetovane prošnje i molbe bila najposlje oproščena od tog teškog bremena. Nu valja nam se popraviti, pa reći, da nije bila oproščena sva, nego samo jedan veći nje dio, jer je carinska pruga (linija) bila tek prenešena do prieko Učke, tako da su, počamši iznad Voloskoga pa sve do Zavalah (Zaule) kraj Trsta, sva Kastavščina i Novogradiščina bile izključene iz tog oprosta, te ostale sve do danas podvržene carini, kao da ta dva kotara i nepadaju pod Istru.

Kastavci su od to doba dva puta prosili, da se carinska pruga prenese do nakraj istarske medje ili konfina, ali svaki put bađava. Sad je g. Fr. Marot predložio saboru, da se on za tu stvar zauzme. U govoru, što ga je g. Marot tom prigodom držao, kao kastavski poslanik, veli, da on nemože nikako dokučiti, za što su Kastavščina i Novogradiščina podvržene carini ili dogani, kad i one sačinjavaju cjelokupni dio istarske zemlje. On da bi to stopram onda dokućivao, kad bi ta dva kotara spadala pod Hrvatsku, il pod Kranjsku, s kojima medjaše (konfinaju), al ovako da mu je to sasvim nejasno i nerazložito. Ako smo svi Istrani, i s ovu i s onu stranu Učke, za što da neimamo svi i jednake pravice? Neimamo li svi zajedno isti sabor i isti saborski Odbor u Poreću; pa nesipljemo li svi u istu zemaljsku blagajnu svoj trud i svoju muku? Nekoje li se u Poreću i za naš zakoni, kojim se moramo pokoravati, kao sva ostala Istra, pa kako je to, da neživamo s njom i jednake pravice? Kad je 1861 godine bila Istra oproščena od carine, ja neću reći, da to nije bila za nju skrajna potreba; ali moram izjaviti, da je to tim veća za ova dva kotara, koja su mal da ne najsiromašnija od ciele Istre. Jer ostala Istra, ako i nije prebogata, ima ipak nešto liepih poljah i sjenokošah, pridjela prilično pšenice, plemenitâ vina i ulja, kad joj Bog priloži; a eno kod nas neima nego gruh i gol kamen, pa se živi da nemožeš skrbnije. Tu je g. Marot zaprosio sabor, neka mu dopusti olahćati srce u svojem materinskom jeziku, pak su se tada čuli sigurno za prvi put hrvatski glasi u Porečkoj sabornici. A to je pjesma, u kojoj stanovnici tih dvajuh kotarah oplakuju svoje gorke stanje, tužeć se na svoju neplodnu zemlju i na trud i muku, što ih stoji svaki zalogaj kruha. Tako eto, zavapi onda, uzdiše naš siromašni puk, pa je sasvim tim sa svih stranah zatvoren, tako da nemože ništa ni kupiti, ni prodati, nego pod carinu! I tim g. Marot zaključí svoj govor, proseć sabor, neka odredi, da se Junta opet obrati na vladu, da i onoj strani Istre podieli blagodati slobodne luke ili portofranka. Sabor prihvatí jednoglasno Marotov predlog i tako baš ugodi onomu pućanstvu.

Još smo dužni spomenuti, da je sabor zaključio prošiti vladu, da dovoli puku za gospodarsku porabu više soli po nižu cieniu, poradi sve to većeg broja pućanstva. Onda neka se učine nekoje polakšice onim, koji su zaostali u plaćanju zemljarine ili kontribuciona. Zatim neka vlada počne graditi istarsku železnicu, da uzmogne narod ove neplodne godine, štogod djelom zaslužiti i preživiti.

(*Slušat' će.*)

D o p i s i.

Iz Istre.

U izvješću, što ste ga o djelovanju našega sabora u zadnjem broju štampali, spomenute su i ućeničke podpore ili stipendije, za koje naša zemlja, kano se iz tog izvješća

vidi, troši baš liep novac. A i neka, jer što se troši na škole i prosvjetu, to se u svoje vrieme stostruko izplaćuje. Pa tim i vidimo, da su one države i one zemlje najspretnije i najblagostojnije, koje na sve troše, a na škole najviše.

Dobro ste učinili, što ste opomenuli saborski Odbor ili Juntu, da se kod podjelivanja podporah nesmiije gledati koga je tko naroda, ni gdje se tko učí, nego samo ako je Istran i ako se dobro ponaša. Ovo velim zato, što je dosad naš sviet mislio, da podpore nisu nego za gospodsku djecu. A sad je evo doznao, da su i za kmetsku, kad se iz kmetskoga takodjer džepa ožimlju. Nego ste ipak još jednu stvar zaboravili reći, a ta jest, da se podpora nesmiije dati dvojici ućenikah iz jedne te iste kuće, nego samo jednomu.

Ovo vam zato pišem, jer se govorka, da ima jedan Juntin činovnik ili impiepat 1200 f. plaće i 400 f. godišnje mirovine ili penzije, pa opet da mu vrh toga još dva sina uživaju podporu iz istarske zemaljske kase. Velim, da se govorka, pa može bit, da to nije nego gola laž; al i laž škodi, dokle ju istina neudavi. I ovdje sam baš na skoku, da izjavim i ja jednu želju.

Naš z emaljski Odbor ili Junta daje za skupe novce štampati u *Osservatoru* stvari, koje više puti neimaju baš nikakve vrijednosti. Da prestanu sumnje i prigovori, da Junta nedielí podporah po pravici, neka odsad unapred razglasi svaki put u *Osservatoru**) imena svih stipendistah, kao što razglasuje natječaj ili konkurs, pak će bit sveti mir u kući. I to je eto želja, koju sam htio, da izjavim. Kad to bude neka se Junta uvjeri, da će se puk u nju uzdati. Kad puk plaća, neka zna što plaća i za koga plaća, jer nije puk tursko roblje, da plaća za jarca ni za što drugo, nego zato, što se je tako uzhtjelo Turkom, njegovim gospodarom.

Ja znam, da Junta malo mari za *Našu Slogu* i za njezine želje, pak da je neće glava zaboljeti poradi ovih mojili riećih. Ali ja ću Junti nešto reći, česa možebit ona još nezna, a to jest, da ima u Istri na tisuće i tisuće ljudih, koji štiju *Našu Slogu*, pa po njoj sude i osudjuju što se god u ovoj našoj zemlji godi, bilo dobra bilo zla. Ako Junta ovo prómislí, siguro neće zanemariti ovoga mojega svjeta, pa i nebío gtampan u talijanskih novinah. I to je što želim.

Sa otoka Cresca.

Nije moguće opisati nepravdah, koje se sad ovdje sad ondje neprestano čine našem narodu, osobito odkad su škole došle u obćinske ruke. Obćinska zastupstva nepitaju, kojim jezikom govori narod, kómu treba škola, ni kakav je cesarski zakon glede školskog jezika; nego jedino, gdje će naći učitelja, koji bi po njihovoj volji htio i umio pretvoriti što prije nedužnu hrvatsku djecu u čiste ovejane Talijane.

U taj broj kao da spada i zastupstvo obćine Osorske, jer se i ovdje nemilice gaze svete pravice hrvatskoga naroda glede školanja svoje djetce u svojem materinskom jeziku, pa kano da se i ovdje ide na njegovo konačno uništenje. To se, ako iz čega, najbolje vidi iz službenâ pisma, što ga je dne 6. tek. mjeseca Osorsko školsko vieće, na temelju zaključka Osorskog zastupničkog vieća, pisalo častnomu g. M. Obrsmanu, duhovnomu obskrbniku na Puntí Križa. U tom pismu slavno školsko vieće nudi gori rećenomu gospodinu godišnju nagradu od 40 f., ako je voljan otvoriti školu na Puntí Križa u talijanskom, pa tekar onda u hrvatskom jeziku. Obćinskomu dakle zastupstvu nestoji toliko do temeljitâ izobraženja hrvatske djetce, nego jedino do toga, da se putem hrvatskog jezika, jer drugako nije to moguće, mogu što prije uputiti u jeziku talijanskom. Jer, vjere mi, neda se inače pojmiti, zašto spominje prije talijanski, pa onda stopram hrvatski jezik, kad na Puntí Križa djetca neznaju nego hrvatski! Neg evo, što je častni g. Obrsman odgovorio na tu ponudu više rećenomu slavnomu školskomu vieću osorskomu:

Usljed pisma slavnoga školskoga vieća pod brojem 51 od dana 6 studenoga 1871, da dopisnući prama zaključku

*) Što će to koristiti našem u Istri narodu, kad „Osservator“ nit čita, nit razumije? Nebí li bilo bolje opomenuti i opet slavno Juntu ono izjavljeno već u ovom listu želje, da sve što se oticelo Istra tiše, razglasuje, ne samo u talijanskom, nego i u našem jeziku? I to je jedna od naših pravioah; a što je nam pravica, to je Junti dužnost!

Uredništvo.

predpostavnika občinskih uči školu za 40 f. godišnjih u talijanskom — pazite! u talijanskom, a pak u hrvatskom jeziku „e slavo“ — hrvatsku djeteu u tudjem jeziku na hrvatskoj zemlji na Puntima Križa, gdje djeteca neznaju ni beknuti talijanski, neka beći, koji hoće, no dopisujući javlja Tomu Slavnonomu Školskomu Savjetničtvu što sliedi:

1. Da on po svojoj duševnosti nemože i neće da uči hrvatsku djeteu u talijanskom jeziku, jer neće da na taj način prodade Talijanu za 40 godišnjih fiorinah narod i djeteu mu, kao što je Juda izdajica prodao Žudijom Spasitelja za 30 srebrnjakah.

2. Ako li pak to Slavno Školsko Savjetništvo hoće da ima na Puntima Križa školu za 40 f. dočim se u istoj Obćini plaća drugim učiteljem 100 do 200 i više fiorinah, onda neka gleda naći i pogoditi za učitelja kakvog talijanskog gladiu, da mu uči hrvatsku djeteu u talijanskom (za školsko Savjetništvo prvom) jeziku, prama odluci občinskog zastupstva, a da nije tu občina Punte Križa, kako se čuje, ni zastupana bila.

3. U ostalom, dopisujući je pripravan učiti školu u svako doba, nu u hrvatskom jeziku i za 80 f. godišnje nagrade bez ikakova paušala, i to ne samo dječju, nego je pripravan učiti noću i odrasle do 50 godine (scuole notturne), jer dopisujući negleda na dobitak, već na korist, koju će odtud narod imati.

4. Ako li se pak ni ljetos škola neotvori, koja je već ovo treću godinu zapušćena poradi neskribi Školskog Osorskog Savjetništva, tada će se dopisujući, usljed XIX članka temeljnih carevine pravah, znati čim prije na koga obratiti, proseeć, neka se pravda čini, te se prestane već jednom postupati na taj način s hrvatskim narodom. Na Puntima Križa dne 12 studenoga 1871. Pop Mihovio Obrsman, Kurat.

Buduć da je *Naša Sloga* pozvala u svoje vrijeme sve rodoljube, neka juj jave, što god gdje trpi naš u Istri narod, nadam se, da neće uzkratiti svoje mjestance ni ovomu dopisu. I tim doizrekoh.

Franina i Jurina.

Ju. Ja bim ti, Franino, neć povedel, al da med nami ostane.

Fr. Ča to no?

Ju. Ja ti znam v Istroj za jednu občinu, kade se je sila občinskoga blaga prodalo, silni se beći prijeti i potrošili, a već se dvajset let nevidi nikakovega računala!

Fr. Dragi ti, kade j' to no?

Ju. Muć; jedan drugi put!

Fr. To će onda lahko med nami ostat, kad mi nisi niš povedel!

Neukû Nauka.

Kako se krumpir preko zime najbolje čuva.

Kad se zaostalo od jeseni preko zime u zemlji gomolje krumpira s proljeća plugom izore, čini ti se kano da si ga u jeseni našao, tako je dobro i svježe iliti frisko. Držeći dakle da se krumpir u zemlji preko zime najbolje čuva, izkopa neki gospodar u svojem vrtu 1³/₄ stp. duboku i 4 stp. široku jamu, pa smjestiv nušar krumpir, dokrije ga najprije suhom zemljom po ¹/₄ stope na debelo. Budući samo ovako slabo prikrit, mogla je vlaga iz krumpira lako izhlapljivati. Ako se bilo kiše bojati, pokrit je krumpir još povrh toga i slamnjačami. Oko svih svetih nadokrio ga još zemljom po 1¹/₂ stope. Tako ostade krumpir, dok se smrzavati počelo, te se zemlja do pol stope nad krumpirom smrzla. Tad je pokrit krumpir još slamom ili lišćem, a sve je granjem iliti daskami pritisnulo, da bude od vjetra sigurno. Tako zalravnjen ostade krumpir do proljeća dobar i svjež, a nije niti traga klicam bilo. Za sjeme uzeto gomolje potjera ljepše i

jače stabljike nego ono što je u pivnikah čuvano, a koje se trošilo, ostade tja do polovice lipnja sipko i mlačno.

(Gosp. List.)

Kako, kada i gdje se ima prijaviti kvar učinjen ognjem, povodnjom i tućom radi odpusta poreza (štribre kontribucionu).

Obstojavša c. kr. dvorska kamara razglasom od 25 novembra 1843 broj 28.843, naredila je, da radi odpusta cesarskih davakah (porezah) za učinjenu škodu ognjem, povodnjom i tućom (grašicom), ako je jedan gospodar škodovao mora sam, ako pako dva ili više njih, moraju izmedju sebe izabrati dvojicu, koji imaju taj kvar političnoj oblasti prijaviti. Vrieme za te prijave postavljeno bi: za škodu od ognja najdalje za 8 danah, za škodu od povodnje i tuće pako najdalje 13 danah.

Ovo javljamo našim štioecm u Istri i Daluaciji najviše zato, jer se dogodilo, da neukim ljudem, koji su zamudili rok iliti vrieme prijave, nije se više odpušćala štibra, nego su uzprkos učinjene im štete, morali svejednako porez platiti.

Glavari i občinski zastupnici ter štarevine, zapamtite si dobro ovu naredbu, pak pogorelee i one, kojim je povodnja, ili tuća kvar učinila, ako li dojdou k vama potužiti se prva vam budi skrb, da naredite s njimi zapisnik (protokol), škodu potanko popišete, taj zapisnik toli vl. koli i oškodjenici podpišete, ter ga tada odmah predpostavljenoj kotarskoj političkoj oblasti (capitanato distrettuale ili preturi) za shodno i dalje uredovanje podnesete. Na ovi način neće oštjetjenici porez platiti, ni velikih troškovah, pisarenja i dangubah imati.

Gdje je pako občinam (glavarijam ili podestarijam) naloženo u sličnih prigodah škodu preturam dojavljivati, neka to posebno i neodvlačno same čine.

Svašta ponešto.

Jedan naš kmet i njemačke novine

Kad je ono u Beču morao odstupiti ministar Hobenwart, a malo zatim državni kancelar Beust, jedne su njemačke novine doniele članak pod naslovom: *Von Krise zu Krise*, gdje su se teško tužile na nestalnost naših državnih uredbah. Te su novine došle nekačo u ruke i jednomu našem kmetu, koji je sve nešto u nje buljio, kao da razumije što čita, a nije razumio ni puste rieči, akoprem su ga u njegovom djetinstvu mučili pet celih godinah čitanjem njemačkih školskih knjigah.

Tako hoće sad naši susjedi Talijani, da namuču našu hrvatsku djeteu čitanjem svojih talijanskih školskih knjigah; a razumjela ona kad, il nerazumjela, što čitaju, za to ih je malo mar. Al opet valja znati, da su to nekada činili Niemci, a sad da čine Talijani, najkrepļjom voljom, da našem narodu omili njihov jezik; pa gdje vide, da zna tko beknuti koju po njihovu, tu im se kao da raztapa srdce od čudne slasti. Jer, za našu skrajnu sramotu, medju svimi narodî ovoga svieta, neima valjda nego naš, koji manje mari za svoj jezik i za sve, što je naše. Zato i jesmo zadnji u kolu drugih narodah, a i hoćemo biti sve dotle, dokle god nebudemo sami sebe više poštovali.

Videći dakle taj Niemac, kako se je naš kmet zadubio u njegove njemačke novine, stupi k njemu te ga, sladko se smjehljajuć, zapita pol hrvatski pol njemački, da li razumije, što čita? Kako nebi, odgovori kmet u svojoj bezazlenosti! No dakle, reče Niemac, što znače ovo ove rieči: *Von Krise zu Krise*? Baš te se još najbolje razumiju: *S križa na križ*, gospodine, bubne ponosito naš kmet! Na tu njemačku premdrost hrvatskoga kmeta, naš se Niemac zagriže, obesi nos i ode. A kako i nebi, kad ju je kmet pogodio, da ne-možeš bolje!

Različite viesti.

* (Županijska skupština na Rieci) držala se dne 25 tek. mjeseca, te zaključila jednoglasno da hrvatske oblasti, koje je htjela magjarska vlada iz Rieke odstraniti, imaju i nadalje ondje ostati, pa se samo tada. izsoliti, ako jih budu silom

tjerali, i to ne na Sušak, nego u Bakar. Živili naši hrabri Primorci, koji umiju ovako odvažno narodno dostojanstvo i svoja sveta prava braniti!

* (Ruska vojna sila). Po novoj organizaciji imati će Rusija u svojem evropskom dielu 1 mil. 852,000 redovite i 338,000 neredovite vojske, dakle ukupno 2 mil. 190,000, u slučaju potrebe i do 2,500.000 vojnika, sa 2,448 topovah (lubaradah). Po prilici upravo toliko, koliko imade svih Magjara na cijelom širokom svijetu.

* (Kanal između crnoga i kaspiskoga mora) naumila je izkopati ruska vlada. Troškovi ovoga orijaškoga posla izračunani su na 80 milijunah rubaljah iliti po prilici 130 mil. for. Kanal se ovaj može dogotoviti za 6 godina, bnde li na njemu radilo svaki dan po 34,000 ljudi, koji će izkopati u svemu 78 milijunah kubik — hvatih (sežanj) zemlje. — Veselite se Primorci, biti će dobitka kao i pri suezkom kanalu.

* (Ruska izvozna trgovina 1870) bijaše za 33 mil. rubaljah (51 milj for.) veća od uvozne. Kovana zlatna i srebrna novca zatim zlata i srebra u obće izvozilo se 12 mil. 851.716 rubaljah. Samoga se žita izvozilo u vrijednosti od 177 mil. 879.294 rub. (280 mil. for.), a ostale trgovine do preko 600 milijunah.

* (Francuzka plaća Prusiji) svakih 15 danah 80 mil. iliti na dan 5 mil. 300.333 talijanskih lirah; dakle svakog časa (minuta) kroz dan i noć 3705 lirah 72 centesima. Pri tomu je najžalostnije to, da u Berlinu francuzke ure, koje su Niemei u zadnjem ratu pokralli, bilježe one minute.

* (Pranje zlata u Sibiriji) obilato je izpalo ljetos. U Irkutsku npr. jedno je društvo nabralo 400 pud (279 centi), a na drugom jednom mjestu 2-300 pud (130 do 194 centa) zlata, ter je tako od onuda na 17 tropskih vozovih, dopeljano u Petrograd čista zlata 1200 pud (780 centih). Isto toliko, ako ne više izpralo se zlata u ostalih sibirskih vodah.

Sa tršćanskog tržišća.

Cienc premda robe u izobilju, nisu se mnogo promienile. Šenica banatska 160 ₰ prodavala se po 7 - 9 for., kukuruz, 116 ₰ po 5 f. 90 nč. do 6 for., jačmen cent po 4 f. 10-80 nč. pažulj 5 - 7 for. Maslo cent po 51.50 - 52 for.; mast 35 - 36 for., slanina od 32 - 36 for. Vuna cent 38 - 48 for.; — kože, i to: volovske cent 78 - 85 for., od jagnjaca h komad po 1 for., kozje, ₰ po 35-40 nč. Ulje, istar. i dalmatinsko barilo 33 for. s odbitkom. Čukar tučen aust. 24 1/4 - 25 1/2 for., kafa Rio 43 1/2 - 46 for. cent.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 16 do 30 Novembra.

Dojadrili u — iz

Trst: *Reka*, Barcelona — *Grad Zagreb*, Kraljevic — *Grad Senj*, Sonja — *Voluntar*, *Guido*, *Luigi Žiga*, Njukastla — *Paulus*, *Martin*, *Oreste*, *Kalk Kardifa* — *Antonietta*, Odeso — *Giovannino R.*, *Adelaide*, Marsilje — *Ljubezno sestri*, Silda —
Alesandriju: *Nauta*, Gibraltara — *Alberto Premuda*, Njukastla — *Urania*, Lušinja — *Alessandro B.*, Marsilje —
Amsterdam: *Pierino*, Galaza —
Anversu: *Cristoforo*, *Romano*, Karloforta. **Bordo:** *Voluntas*, Trsta.
Brdjansko: *Dobra Nadeždu*, Ingl.
Carigrad: *Buon Armonia*, Marsilje — *Naviestnik*, Burgasa — *Ricardo*, Marjupolja — *Padre Stefano*, Brdjansko — *Maria Francesca*, *Ero*, Dunava, — *Romana*, Balčika — *Peppina Luigia*, Njukastla — *Giusto P.*, Poti.
Dunkerck: *Drago G.*, Taganroga — *Gino*, Barleto — *Giulia D.*, Trapana.
Falmut: *Sem*, Nikolajeva — *Rachel*, Salonica.
Glucester: *Toni*, Ales. — *Suid*, Enosa — *Grimsby:* *Jakob*, Trsta.
Kaljar: *Grad Karlovac*, Nikolajeva.
Kardif: *Fortunata M.*, Bordo.
Kork: *Margarita*, Odeso.
Kvinstovon: *Casimira*, Odeso — *Čas*, *Aquila*, Njujorka — *Tito*, Taganroga.
Liverpul: *Triton*, Ales.
Livorno: *Adeřina*, Varno — *Cinta*, Genova.
Londru: *Bortolina*, Smirno — *Checco*, Ales. — *Viccam*, *Tegetthoff*, *Abraham*, *Ati*,
Limerik: *Istria*, Taganroga.
Maltu: *Marcanonio*, Ales.

Marsilju: *Sretan*, *Maria D.*, *Maria S.*, Trsta — *Fanny P.*, Odeso — *Slavomir*, Smirno — *Leda*, Brdjansko — *Romolo*, Salonica.
Mesinu: *Soko*, Ales.
Mletko: *Adela Maria*, Glasgova.
Njujork: *Adelina*, Bostona.
Odesu: *Maria*, Njukastla — *Celestina*, *Carmella*, *Slava bogu*, *Giordano*, Carigr.
Riojaneiro: *Girolamo*, Trsta.
Svanseju: *Ursula*, Bordo.
Siru: *Ave*, Kardifa.
Smirnu: *Slavonija*, Carigr. — *Teofrastos*, Trsta *Zorka*, Volo.
Sulinu: *Rou*, *Tare*, *Anteo*, *Marco*, *Primogenito*, Carigr.
Sild: *Junak*, Njudipa.

Odjadrili iz — u

Trsta: *Vodja*, *Peppina*, *Elisa S.*, Bordo — *Iris*, Algir.
Alesandrije: *Sveti Vid*, *Janjina*, Ingl.
Amsterdama: *Bice*, Njukastl.
Anverse: *Novi Elia*, Carigr.
Četa: *John*, *Enos* — *Crono*, Carigr.
Carigrad: *Slavon O.*, *Pietro*, *Gregorius*, *Osonjak*, *Ann*, *2 srovelo*, *Padre*, *Camilla*, *Forza*, *Gjurko*, *Carla*, *Hrubren*, *Giuda*, *Eneo*, *Slavomir*, *Sobieski*, *Seth*, *Sloboda*, Odesu — *Medea*, *Trappano*, *Marino*, *Obilić*, *Nikolas*, *Dorina*, *Nane B.*, *Alberto*, *Jareb*, *Kork* — *Francika*, *Tereza*, *Sospir*, *Cav*, *Spartelli*, *Orion*, *Helgoland*, *Giov*, *Luigi*, *Absburgo*, *Inviato*, *Dunay* — *Fr*, *Kovačević*, *F*, *Deak*, *Generatoro*, *Azov* — *Margareta*, *Nikolajev* — *Skenderbeg*, *Maria R.*, *Varno* — *Seconda*, *Kan* — *John George*, *Maltu* — *Assoluto*, *Rieku* — *Prudente*, *Burgas* — *Strossmayer*, *Sabiončelo*,

Trst — 5 *Bruta*, *Achille*, *Nuovo Ciriaco*, *Marsilju* — *Arđito*, *Jolse* — *N. Alessandro*, *Anversu* — *Blandina*, *Lušinj*.
Falmuta: *Liburno*, *Fanny*, *Liverpul* — *Diana*, *Limerik*.
Gibraltaru: *Diva*, Ingl.
Glucestra: *Grazindio*, *Kardif*.
Kardifa: *Pasqualina*, *Majus*, *Trst* — *Njord*, *Pernambuk*.
Kvinstovon: *Amalia*, *Hul* — *Plam*, *Vaterfort*, *Arturo*, *Gius*, *Šćupa*, *Dublin* — *Amata P.*, *Haver* — *Paolo*, *Lauro*, *Stovkton* — *Casimiro C.*, *Knordino* — *Terni*, *Ljubezni otac*, *Belfast*.
Liverpula: *Jesse*, Odesu — *Nimrod*, *Mletko*.
Londre: *Elios*, *Mletko* — *Oskar*, *Trst*.
Malte: *Vitez*, *Sava*, *Jenny R.*, *Marte*, Ingl. — *Suplice*, *Mletko* — *Germano Antonio*, *Genovu* — *Antal*, *Marsilju* — *Union*, *Salonic* *Antonio S.* —
Marsilje: *Iškva*, *Sveti Križ*, *Armenia*, *Roma*, *Miljenko*, *Brusile*, *Carigr.* — *Genitora* *Mosé*, *Ales.* — *Divino*, *Mesinu*.
Njukastla: *Elena G.*, *Trst* — *Fà*, *Salonic*.
Njujorka: *IV. dubrovčki*, *Juno*, *Ortodosivi*, *Kork*.
Odeso: *Libero*, *Regulus*, *2 cognati*, Ingl. — *Genio*, *Arturo*, —
Truna: *Favilla*, Odesu —
Vaterfortu: *Sansone*, *Sulinu*.

Dardaneli prošli — za

Mercur, *Bar*, *Vranicani*, *Pinus*, *Adrastea*, *Figlio*, Ingl. — *Dobra Miltca*, *Marsilju* — *Mati* *Šimun*, *Bulivar*, *Ida*, *Trst*.

Tržak Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 30 Novembra 1871.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Caraki dukati (cekini)	5.59	5.58	5.58	—	5.57 1/2	5.56	5.50 1/2	5.55 1/2	5.54 1/2	5.52	—	5.50	5.50	5.52	5.51
Napoleoni	9.35 1/2	9.36	9.36	—	9.36	9.35	9.34 1/2	9.33 1/2	9.33 1/2	9.32	—	9.26	9.27 1/2	9.31 1/2	9.32
Liro Ingleske	11.79	11.80	11.79	—	11.79	11.78	11.78	11.78	11.78	11.74	—	11.67	11.66	11.71	11.73
Srebro prid (aggio)	116.75	116.35	116.35	—	117.—	117.—	117.—	116.85	116.75	116.50	—	116.10	116.—	116.25	116.25

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabatić.

Tisk. Weis.